

FORPROSJEKT

Utvikling av ny sti ved Eiafossen

SAMMENDRAG

Forprosjektet skal se på konsept for utvikling av en ny opplevelsessti ved Eiafossen. Forprosjektet er bestilt av Nasjonalparkstyret for Reinheimen.

PROSJEKTLEDER

Marthe Torset, Nordveggen

NORDVEGGEN

Reinheimen
National Park

Bakgrunn for prosjektet

Åndalsnes med bl.a. Trollstigen, Trollveggen og Romsdalseggen har et økende press med turister gjennom hele året. Det er spesielt økning av turister som vil bruke naturen. Besøksstrategien til Reinheimen nasjonalpark er: «Reinheimen er attraksjonen - verdiskapinga skjer utanfor». Vi skal ikke ha økt ferdsel inn i nasjonalparken av hensyn til villreinen. Med økt besøk av aktivitetsbasert turisme må vi sørge for å kanalisere besøket til randsonene av nasjonalparken. Dette er spesielt viktig i vestområdet til Reinheimen som har stort antall besøkende. I 2021 pekte en mulighetsstudie på området under Trollveggen som et mulig område for innfallsport til Reinheimen nasjonalpark. Det ønskes et informasjonspunkt og å gi en smakebit av opplevelser man finner i nasjonalparken, uten å trekke alle inn i nasjonalparken. Området rundt Eiafossen ligger i landskapsvernområde like ved foten av Trollveggen, og har eksisterende infrastruktur med besøkssenter, toalett og parkering. I tillegg til nasjonalparkinteressene er det også oldtidsminner, lokalhistorie og friluftsinnteresser i området, samt mye fiskeaktivitet. Nasjonalparkstyret for Reinheimen bestemte på bakgrunn av dette å sette i gang et forprosjekt for å se på muligheter for å utvikle en sti med informasjonspunkter i området rundt Trollveggen og Eiafossen.

Kort om området

Området ligger langs E136 ved foten av Trollveggen, ca 11 km fra Åndalsnes sentrum. Mellom E136 og Rauma elv ligger et skogområde. Terrenget er relativt flatt med beitemark og lauskog, og stedvis ulent underlag med ur og tuer. Jernbanen og kraftlinjer krysser gjennom området fra sør til nord. 400 meter sør for innkjøringen til Trollveggen besøkssenter er det lommeparkering langs veien og en etablert undergang under jernbanen. Det går en enkel traktorvei ned mot elva. Deler av området ligger innenfor Romsdalen landskapsvernområde. Formålet med landskapsvernet er både vern av et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, og ivaretagelse av biologisk mangfold i området.

Kilde: norgeskart.no og maps.google.com

Det finnes mange attraksjoner innenfor området. Trollveggen besøkssenter (bilde øverst), Trollveggen stasjon og gulltransport-vogna (bilde nederst) er etablert i området og har åpent deler av året. Det er utsyn til Trollveggen, og man kan gå til Eiafossen i Rauma elv. Det er flere store steiner i området som trolig har falt ned fra Trollveggen. I sør er det registrert vikinggraver. Nord for området ligger Trollveggen camping. Området er et naturlig stoppested langs E136, og er i sykkelavstand fra Åndalsnes. Det er også muligheter for historiefortelling, både «sagnet om trollveggen» for barn, lokalhistorie tilknyttet elva og fiske, gulltransporten under 2. verdenskrig og historier tilknyttet vikinggravene. I dag går det en sti gjennom området fra traktorveien og nordover mot campingplassen.

Målsetninger

Det er mange interesser tilknyttet utvikling av en ny sti i området. Dette gjør at stien ikke kun har ett entydig formål, men flere målsetninger som må ivaretas parallelt.

1. *Kanaliserer trafikk*

Stien skal kanalisere trafikk fra Reinheimen nasjonalpark slik at folk som er interessert i nasjonalparken kan komme hit og få en smakebit gjennom naturopplevelser og informasjon. Stien skal være en innfallsport til nasjonalparken, uten å trekke flere folk inn i nasjonalparken. I tillegg skal stien kanalisere gangtrafikk bort fra fiskeplassene for å unngå konflikt mellom fiskere og turgåere. Kanaliseringen handler også om å gjøre tilpasninger for å få minst mulig belastning på landskapsvernområdet.

2. *Gi informasjon*

Langs stien vil det gis informasjon om Reinheimen nasjonalpark, landskapsvernområdet man går i og andre aktuelle tema. Det ligger blant annet vikinggraver sør i området som kan informeres om fra avstand. Samtidig vil det kunne informeres om hvordan man skal forholde seg til fiskere og naturen.

3. *Muliggjøre nye reiselivsprodukt*

Foten av Trollveggen er et populært turistmål, og er et av områdene som er pekt ut i besøksstrategien til Rauma som kanaliseringpunkt. Plasseringen med utsyn til Trollveggen, naturopplevelser og tilknytningen til eksisterende besøkssenter og infrastruktur gjør stien relevant som utgangspunkt for nye reiselivsprodukt. For eksempel kan man utvikle eventursti for barn med fokus på miljø, guida turer basert på kulturhistorie og med dette inngå i reiselivets satsning på kulturbaserte opplevelser. Dette vil også øke de besøkendes opplevelsesverdi og betalingsvilje. Rauma er sertifisert bærekraftig reisemål, og denne type utvikling støtter opp om dette arbeidet.

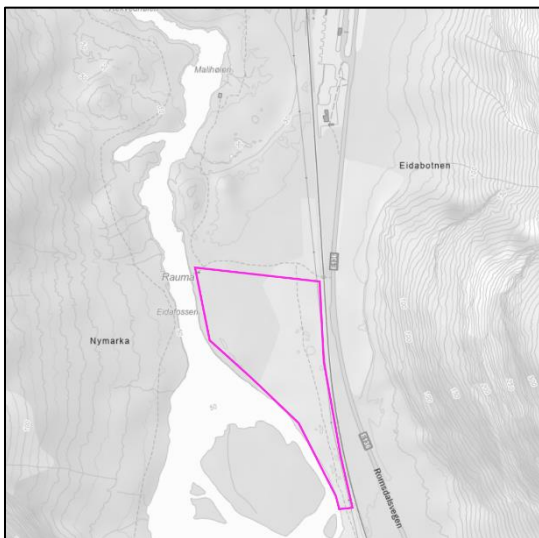
Lokale forutsetninger

Det finnes en del forutsetninger som setter føringer for arealbruk i området. Området er delvis regulert til friluftsfornål og kulturminnevern, og delvis avsatt som LNF-område i kommuneplanens arealdel. Det er også omfattet av landskapsvern og vern av elva. Under omtales kort noen av forutsetningene som må hensyntas i arbeidet med ny sti i området.

Kulturminner

Det store gravfeltet på Horgheim er med sine over 100 kjente gravminner, er et av de største gravfeltene i Møre og Romsdal. Det er automatisk freda og har stor regional og nasjonal verdi. Selv om det allerede er registrert mange enkeltminner (hovedsakelig gravrøyser) i området kan det finnes flere. Mange er svært små og vanskelige å se på markoverflaten. Dagens avgrensning for kulturminnet er derfor retningsgivende, men det må vurderes behov for å gjennomføre arkeologisk registrering der stien tenkes lagt som en del av detaljplanleggingen. Det er viktig å vurdere tåleevnen for besøkende i området.

For å hensynta kulturminnet er det viktig at stien etableres nord for dagens traktorvei. Det bør være en forholdsvis enkel og ikke for bred sti. Tilretteleggingen må skje på en bærekraftig måte som ikke ødelegger verdiene på gravfeltet og kulturmiljøet. Det ønskes i utgangspunktet ikke opparbeidede stier inn i gravfeltet (sør for traktorveien). Skogen ved gravfeltet bør heller ikke fjernes, men skjøttes gjennom fjerning av trær som har falt ned eller er plassert på kulturminner, i samråd med grunneier. Det vil kunne søkes midler til informasjonsskilt om gravfeltet.

Utstrekning automatisk fredet gravfelt, kilde: askeladden

Fiskeplasser og elva

Langs Rauma elv finnes det flere fiskeplasser, både i enden av traktorveien og ved Marihølen. Det er viktig at stien ikke forringer muligheten for å drive fiske i området, og at stien trekkes unna fiskeplassene. Rauma elv ble vernet i 1993. Verneverdien er tilknyttet selve vassdraget, med sidevassdrag og tilliggende natur og fjellområder. I verneplanen pekes det på store friluftsinnteresser, store landskapsverdier og elvas betydning for turisme og reiseliv¹. Elva ble vernet før landskapsvernet og nasjonalparken var på plass.

¹ <https://www.nve.no/vann-og-vassdrag/vassdragsforvaltning/verneplan-for-vassdrag/more-og-romsdal/103-3-rauma/>

Fiskeplass, bilde: Marthe Torset

Eiafossen, bilde: Svein Roger Ivarsen

Infrastruktur

Det er både toglinje, europaveg og strømledninger i området. I utarbeiding av trasé for ny sti må disse ivaretas. Det vil kunne være særskilte krav til tiltak som kommer i nærheten av både, veg, jernbane og kraftlinjene – både for utforming av tiltaket og når det gjelder søknadsprosesser og involvering.

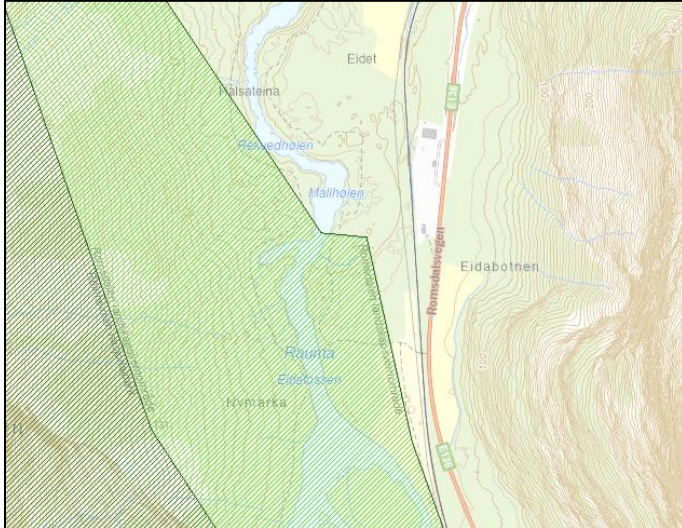

Vegetasjon i området, bilder: Marthe Torset

Landskapsvern

Romsdalen landskapsvernområde ble opprettet i 2006. Området der stien er tenkt lagt ligger i utkanten av dette landskapsvernområdet. Formålet med vern av landskapet her er å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, med det biologiske mangfoldet som preger landskapet. Deler av området har verdi som leveområde for villrein. De bratte fjellsidene mot Romsdalen utgjør et særpreget landskapselement. Det presiseres at allmennheten skal ha tilgang på naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv innen verneformålet.

Romsdalen landskapsvernområde er delt i to soner der sone A har et strengere regelverk enn sone B. Eiafossen ligger i sone B der det er åpning for næringsutvikling. I forskrift for Romsdalen landskapsvernområde står det i §3, punkt 13 bokstav j, at forvaltningsstyresmakta kan gi tillatelse «opparbeiding og merking av nye turstier og løyper». Forvaltningsstyresmakta kan gi tillatelse til enkle tiltak som kan styrke friluftslivet eller ei næringssatsing knytt til verneområdet eller som kan kanalisere ferdselen.

Avgrensning landskapsvernområdet, kilde: romsdalskart

Konseptvurdering

Gjennom forprosjektet er det vurdert ulike løsninger for sti ved Eiafossen. Det har vært to fellesmøter med ressurspersoner i en referansegruppe som har kommet med innspill på løsningene. Denne gruppen har bestått av representanter fra grunneierne, prosjekteier, kommunen, reiselivet, nasjonalparkforvalter samt ulike fagpersoner fra kultur og natur. I tillegg var det gjennomført en befaring underveis i konseptutviklingen, som endte i forslag om konsept 4. Under følger en oversikt over konseptene, med en vurdering opp mot målsetningene med stien og lokale forutsetninger.

Konsept 1: Tilrettelagt rundløype for barn i rullestol

Det første konseptet som var vurdert var en videreføring av et pilot-prosjekt utviklet av Ny sti AS. I pilot-prosjektet var Eiafossen brukt som eksempel for en opplevelsesrik tursti tilpasset barn i rullestol. Denne tok utgangspunkt i retningslinjer for universell utforming, og etterstrebet å i størst mulig grad gjøre stien tilgjengelig for alle – uavhengig av funksjonsnivå.

En tilrettelegging tilnærmet eller tett opp mot universell utforming krever store inngrep og tilpasninger av naturen, blant annet for å få riktig helningsgrad og bredde på stien. Dette skulle oppnås gjennom å bygge klopper og trekonstruksjoner som var enkle å rulle på, men som samtidig gav en nærhet til naturen. I pilot-prosjektet ble det også foreslått flere attraksjoner langs stien som kunne være med å gi en opplevelse av å være tett på elementene, blant annet gjennom utforming av stien og utsiktspunkt mot elva.

I møte 14.12.22 kom det tydelige føringer fra Miljødirektoratet på at tilpasninger av typen som er skissert i eksempel-prosjektet, med store og brede tre-elementer og bruer for tilrettelegging i ulent terreng, ikke er å anse som «mindre tiltak» og dermed faller utenfor unntakene i verneforskriften til landskapsvernområdet. Det er dermed vanskelig å få til utbygging av slik karakter innenfor området for landskapsvern. En videreutvikling av dagens stisystem med mindre tilrettelegginger, eller en tilrettelagt sti like utenfor landskapsvernområdet vil være mer hensiktsmessig.

Vurdering opp mot målsetninger og lokale forutsetninger:

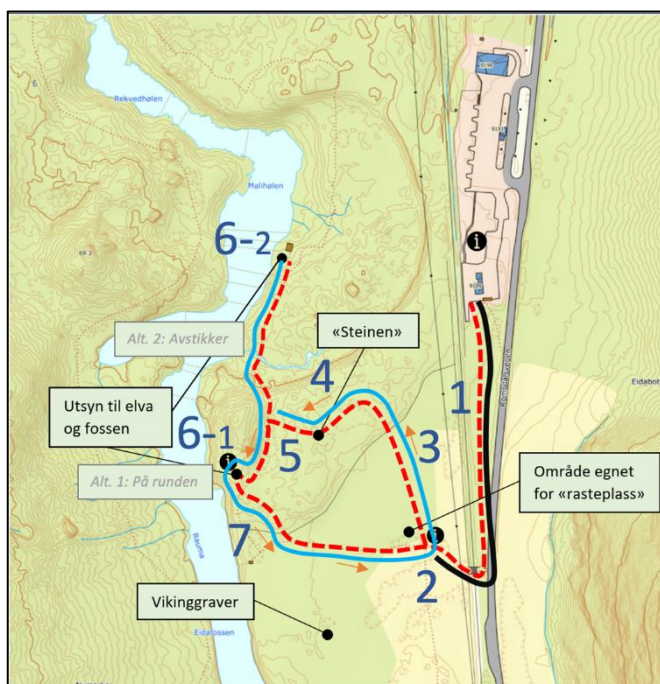
Målsetning	Vurdering	Kommentar
Kanalisere trafikk		Kanalisingen vil gå ut over landskapsvernet
Gi informasjon		Konseptet åpner for dette
Muliggjøre reiselivsprodukt		Konseptet åpner for dette
Innenfor lokale forutsetninger		Landskapsvern

På bakgrunn av tilbakemelding fra blant annet miljødirektoratet er det ikke valgt å gå videre med konsept 1.

Konsept 2: Rundløype med enklere terrengtilpasning

Konsept to er en forenklet versjon av konsept 1, hvor man ikke lenger stiller krav til tilnærmet universelt utformet sti. Dette gir større fleksibilitet med tanke på bredde og stigningsgrad på stien, noe som vil gi et mindre inngrep. Det er også gjort justeringer av trasé for å bedre tilpasse stien til terrenget og unngå bratte arealer ned mot elva. Stien har en rundløype.

1. Gruset sti fra parkeringsplass til undergangen.
2. Rasteplass.
3. Sti med gangbaner.
4. Stopp med sitteplasser ved steinen.
5. Tilrettelegging i ulent terreng med klopper/ramper/trapp.
6. To alternativer til utsiktspunkt mot elva
 - a. 6-1 – Langs rundløypa. Stoppunkt med informasjon og utsyn til elva/trollveggen.
 - b. 6-2 – Avstikker nordover. Stoppunkt med informasjon og utsyn til Eiafossen/trollveggen, samt utsyn til sted med historisk interesse tilknyttet elvefiske. Forbedring av dagens sti med klopper der det er behov.
7. Sti tilbake til rasteplass (2) i ny trasé. Bruk av gangbaner for ledning av trafikk. Bruk av traktorvei siste delen, med god skilting.

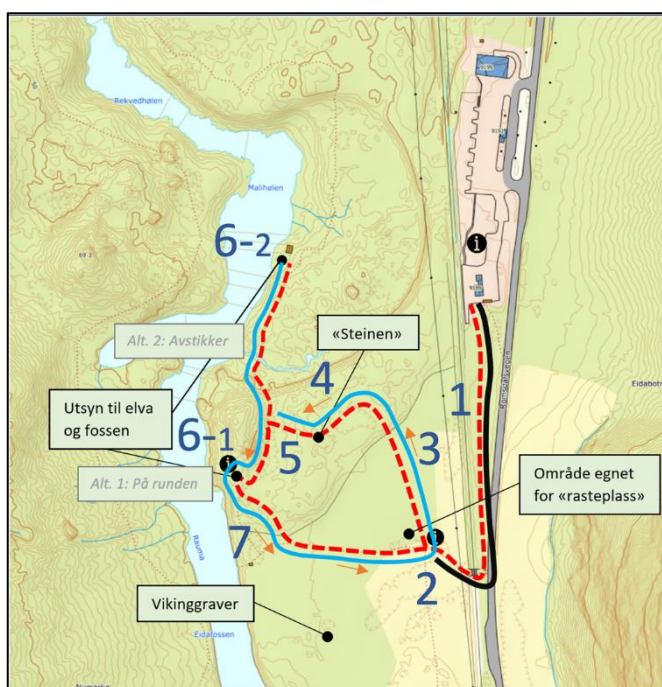
I referansegruppa ble det diskutert både fordeler og ulemper med alternativet. 6-1 ble sett som lite realistisk alternativ til utsiktspunkt, og stien mellom 6-1 og 7 kommer for tett på fiskeplassen langs elva. Alternativet ivaretar likevel målsetningene i stor grad, selv om det krever en del tilrettelegging innenfor landskapsvernområdet.

Målsetning	Vurdering	Kommentar
Kanalisere trafikk		Mye av tilretteleggingen foregår innenfor landskapsvernområdet
Gi informasjon		Konseptet åpner for dette
Muliggjøre reiselivsprodukt		Konseptet åpner for dette
Innenfor lokale forutsetninger		Stien kommer tett på fiskeplasser

Konsept 3: «Null-alternativ» med minimal terrengtilpasning

Det tredje konseptet er et alternativ hvor det gjøres et minimum av tilrettelegging innenfor landskapsvernområdet, men hvor det samtidig utvikles en sti. Her legges det til grunn natursti som utgangspunkt. Dette krever skilting og merking som leder gangtrafikken på en slik måte at en naturlig sti over tid vil etablere seg.

1. Gruset sti fra parkeringsplass til undergangen.
2. Rasteplass.
3. Natursti med merking/skilting.
4. Stopp med enkle sitteplasser.
5. Noe tilrettelegging vil måtte gjøres for å kompensere for høydeforskjell og ulent terreng.
6. To alternativer til utsiktspunkt mot elva
 - a. 6-1 – langs rundløypa. Enkelt tilrettelagt stoppunkt med infoskilt.
 - b. 6-2 – avstikker nordover. Stoppunkt med informasjon og utsyn til Eiafossen/trollveggen, samt utsyn til sted med historisk interesse tilknyttet elvefiske. Bruk av dagens sti.
7. Natursti med merking/skilting eller bruk av dagens sti

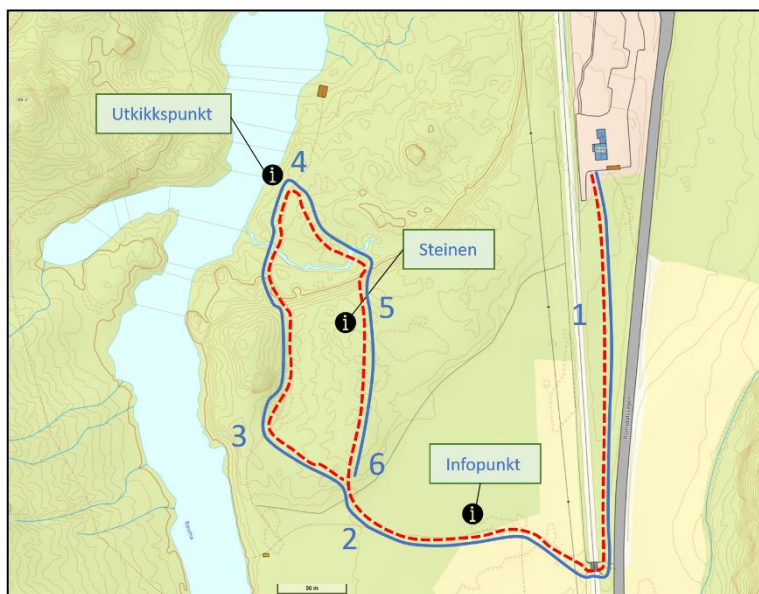
Dette alternativet ble vurdert som lite realistisk i referansegruppa. Det var særlig bekymring rundt at stien ikke ville kanalisere trafikken godt nok, og at man dermed får folk rundt i hele området. I tillegg vil en slik sti i liten grad være tilfredsstillende dersom stien markedsføres og får et høyt besøkstrykk. Det er på bakgrunn av dette ikke valgt å se videre på dette alternativet.

Målsetning	Vurdering	Kommentar
Kanalisere trafikk		Tilretteleggingen kan bli for lav til å ha en kanaliserende effekt
Gi informasjon		Konseptet åpner for dette
Muliggjøre reiselivsprodukt		Tilretteleggingsgraden kan påvirke hvilke produkt som er relevant, og stien vil ikke tåle høyt besøkstrykk.
Innenfor lokale forutsetninger		Stien kommer tett på fiskeplasser

Konsept 4: Nordgående sti med rundtur via steinen

Gjennom diskusjonene rundt konsept 2 og 3 ble det foreslått en endring av stien som trekker stien lengre vekk fra fiskeplassen i sør. Etter befaring i området ble det derfor utarbeidet et stiforslag i nordlig retning, med en rundløype fra Steinen. Konseptet åpner for en høyere tilretteleggingsgrad med «fremkommelighet for alle» på strekning 1-4, og en enklere og mer utfordrende sti fra utsiktspunktet til steinen og tilbake til stikrysset på strekning 4-6.

1. Gruset sti fra parkeringsplass til undergangen.
2. Grusing/markering av eksisterende traktorvei frem til punkt 2. Infopunkt på veien med skilt.
3. Stien forsetter nordover inn i skogen, krysset beitegjerd og skrår ned mot punkt 3 på dagens sti.
4. Stien fortsetter langs dagens sti til punkt 4, med noe utfylling av grus og klopper over bekken. Her etableres et informasjonspunkt med skilt og utsikt over Eiafossen og mot Trollveggen.
5. På strekningen mellom utsiktspunktet og steinen trengs stielementer og klopper for å krysse bekken og tilpasses terrenget og høydeforskjeller. Rundt steinen etableres det et informasjonspunkt og enkel rasteplass.
6. Sti med enkle stielementer som tydelig markerer sti fra steinen til stikrysset punkt 6.

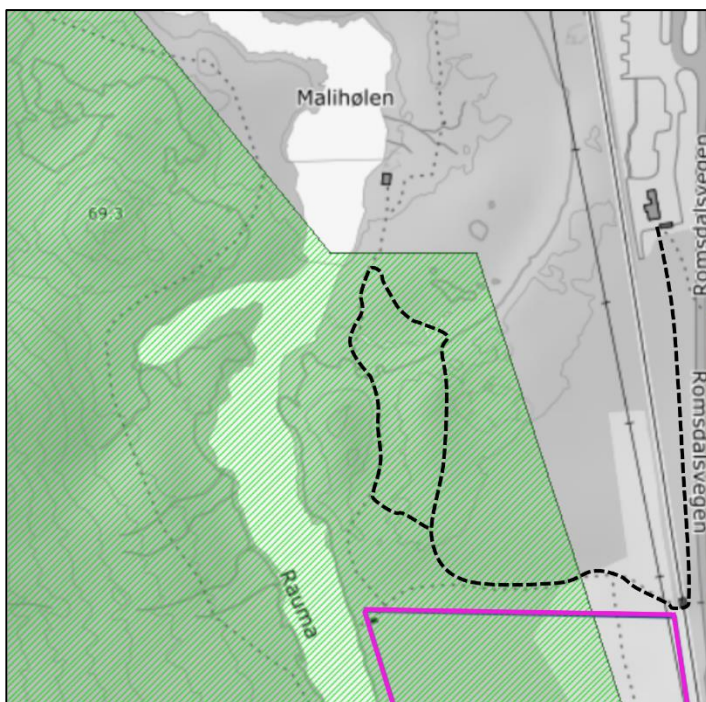
En oppdeling av standard på stien, med bredere sti fra 1-3 og smalere og enklere tilrettelegging punkt 3-6 gjør at verneverdiene i området blir mer hensyntatt. Elementene skal tilpasses landskapet, men er også nødvendig for å kanalisere trafikken og unngå slitasje på øvrig vegetasjon.

Målsetning	Vurdering	Kommentar
Kanalisere trafikk		Kanalisering av trafikk
Gi informasjon		Konseptet åpner for dette
Muliggjøre reiselivsprodukt		Konseptet åpner for dette
Innenfor lokale forutsetninger		Det vil bli elementer i landskapsvernområdet

Etter gjennomgang av målsetningene og de lokale forutsetningene i området er det konsept 4 som scorer best etter en totalvurdering.

Standard og innhold

I denne delen gjennomgås et mer detaljert forslag til standard og utforming av konsept 4. Figuren under viser stiens plassering (svart) opp mot avgrensning til vernet kulturminne (rosa) og Romsdalen landskapsvernområde (skravert grønn). Dette vil ha påvirkning på hvilke tiltak som tillates innenfor området, og må tas særlig hensyn til i en detaljprosjektering av stikonseptet.

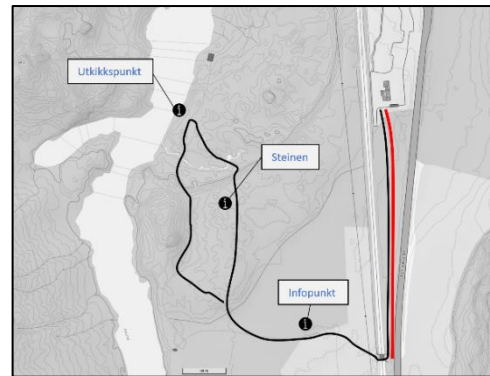

I det følgende presenteres forslag til mulig utforming av sti strekningsvis, samt en beskrivelse av mulig innhold og utforming for ulike informasjonspunkt.

Parkeringsplass til undergang

Fra parkeingsplassen ved Trollstigen stasjon er det regulert en sti sørover mot undergangen som aldri er bygget. Her er det tett mellom jernbanen og E136. Det er relativt flatt, med en liten høydeforskjell rett ved undergangen. Det er i senere tid fjernet noe vegetasjon mot jernbanen første del av strekket.

Stien bør opparbeides på østsiden av skogen, mot jernbanen. Det må søkes til BaneNor om tiltak i området, og det vil stilles krav om etablering av nytt gjerde langs jernbanen.

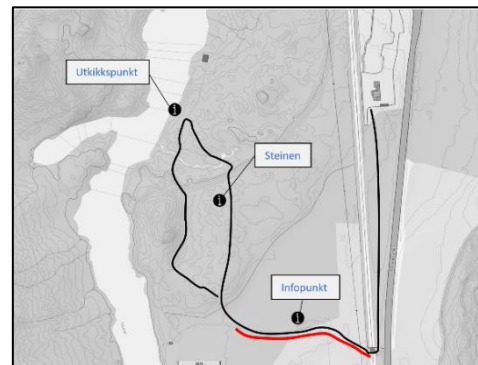

Minimumsavstand mellom vegkant og opparbeidet tursti er ifølge statens vegvesen på 3 meter. Det er i dag 80 km/t på vegstrekningen og en ÅDT på 2178. Det må i neste fase avklares nærmere plassering av stien i dialog med vegvesenet og BaneNor.

Stien bør etableres som en gruset sti med bredde 1-1,5 meter for god tilgjengelighet. Ved undergangen må man trolig senke terrenget noe for å få til en god kobling til dagens traktorveg.

Undergang til stikryss

Bruke dagens traktorveg, mulig noe krav til grusing for å tydelig markere stien. Standarden bør være slik at man enkelt kan komme frem med barnevogn, og kunne gå to i bredden. Det bør plasseres et infopunkt på stekningen for å informere om stien, ferdsel, kulturminnene i området og landskapsvernområdet. Det etableres ikke en rasteplass i forbindelse med infopunktet, men kan vurdere enkel benk/sitteplass. Området er flatt, og enkel tilrettelegging av informasjonspunkt bør være på barmark.

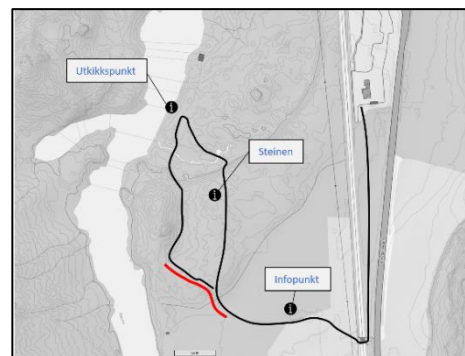

Det er viktig å få høy kvalitet på stikrysset hvor stien fortsetter inn i skogen for å unngå at folk fortsetter rett frem ned mot elva. Dette må gjøres både gjennom tydelig merking og markeringer i terrenget.

Stikryss traktorveg til kobling dagens sti

Stien fortsetter inn i skogen frem til gjerdet. Det går beitedyr i området sommerstid, og det må etableres grind i gjerdet. Standarden bør være slik at man kan komme frem med barnevogn, og kunne gå to i bredden, 1,2 meter bredde. Det bør etableres stielementer som tydelig markerer stien og samtidig tilpasses terrenget og begrenser permanente inngrep.

Det er viktig å få en tydelig overgang i stikrysset med dagens sti for å kanalisere folk nordover til

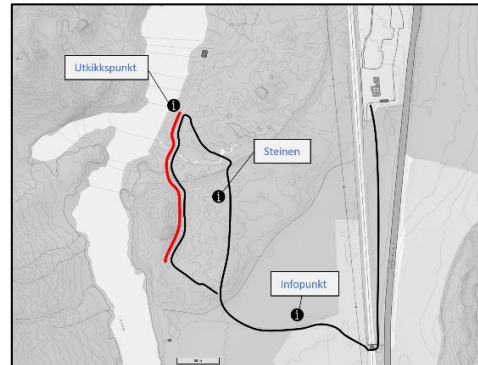

utsiktspunktet. Dette må gjøres både gjennom tydelig merking og markeringer i terrenget.

Dagens sti fra stikryss til utsiktspunkt

Fra stikrysset til utsiktspunktet benyttes dagens sti. Her bør det stedvis fylles på med grus for å markere stien og øke standarden slik at man kan komme frem med barnevogn.

Det er en bratt bakke ca midt på strekningen ned mot bekken. Her bør det gjøres tiltak for å gjøre denne lettere fremkommelig. Det bør vurderes å sette opp et enkelt gelender langs stien i bakken. Det bør ses på å bygge stien som en spaltet grussti, slik at vannet blir ledet av stien og ikke renner ned bakken.

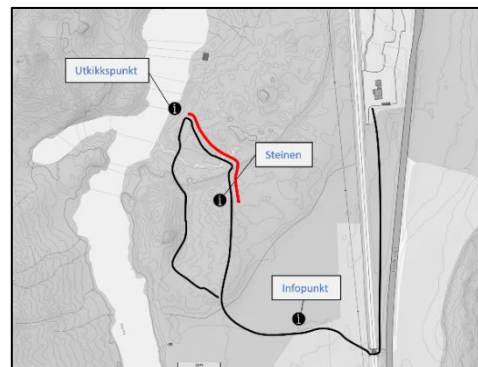

På utsiktspunktet bør det tilrettelegges for at man kan se Eiafossen på avstand. Det finnes en sti og et naturlig platå i området i dag, som bør videreutvikles. Det er høy vannføring i elva under flom, så tiltak som etableres må tilpasses dette. Utsiktspunktet bør ha sitteplasser, en tydelig avgrensning (for eksempel gjennom en plattform, heller på bakken e.l.) og være et naturlig stoppepunkt på stien. Herfra kan man velge å gå tilbake samme veg man kom eller gå en enklere sti gjennom skogen til steinen. Utsiktspunktet vil være helt i utkanten av landskapsvernområdet. Konkret utforming må vurderes i forbindelse med detaljprosjektering.

Fra utsiktspunkt til steinen

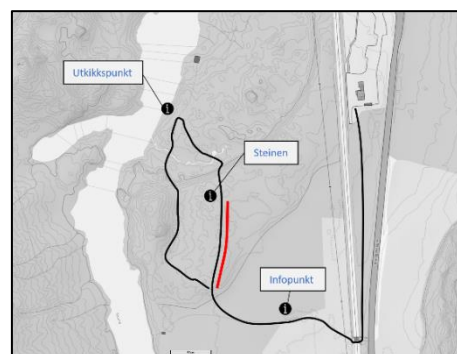
Stien fortsetter østover inn i skogen fra utsiktspunktet. Dette må skiltes og markeres tydelig. Stien tilpasses terrenget, med bruk av stielementer ved behov. Området er delvis kupert og vått, og det kan være behov for klopper. Disse burde ikke ha større bredde enn 50 cm. Før steinen er det en bekk og et høydedrag. Her må det bygges en enkel bro og elementer som tar inn høydeforskjellen.

Ved steinen bør det etableres en rasteplass med muligheter for å tenne bål. Dette kan utformes som en grue, med sitteplasser til en skoleklasse. Underlaget bør dekket av heller eller liknende for å markere området og unngå slitasje på terrenget.

Fra steinen til stikrysset

Fra steinen og sørover er terrenget relativt flatt med tidvis tett vegetasjon. Vegetasjonen rundt stien bør tynnes noe, samtidig som man må bevare naturkvalitetene. Siden området er flatt er det lett å velge egne veier, og det er viktig å ha fokus på synliggjøring av stien for å oppnå kanalisierende effekt, ca 50 cm bredde.

Kostnader og finansiering

Det var som en del av forprosjektet vurdert kostnader for konsept 2 og 3, se vedlagt. Overslaget viser kostnader på rundt 2,5 mill (uten utsiktspunkt), avhengig av hvilket innhold som skal inn i de ulike informasjonspunktene og standard som velges på stien. For konsept 4 vil man trolig ende på noe tilsvarende størrelsesorden, 2,5-3 mill. Det må bygges en bro over bekken samt noe lengre strekk med gangbaner enn i konsept 3, men planer om gapahuk ved infopunkt er tatt ut av prosjektet.

Det finnes ulike finansieringsordninger for utvikling av stikonseptet. Det er kommunen som vil være eier av stien, noe som åpner for bruk av spillemidler. I tillegg finnes det ulike støtteordninger:

- Miljødirektoratet: Tilskudd til verdiskaping basert på naturvern
- Fylkeskommunen: Tilskot til skjøtsel, skilting, merking og mindre friluftstiltak
- Nasjonale turiststier: Besøksforvaltning
- Banker: Både Sparebanken Møre og Sparebank1 Midt Norge har støtteordninger som kan søkes til prosjekter som er til glede for lokalsamfunnet.
- Tiltaksmidler fra Reinheimen Nasjonalparkstyre

Veien videre

Neste steg dersom man ønsker å jobbe videre med utvikling av en sti ved Eiafossen er en detaljprosjektering av stikonseptet. Tiltaket må videre byggesøkes. Det er viktig at kvalitetene i området og målsetningene til stien ivaretas i neste fase. Naturkvalitetene, utsynet til Trollveggen, nærheten til elva og Eiafossen og «det trollske» er kvaliteter som er unike for området. Noen forhold som må tas med i videre prosess:

- Kulturminner
 - o Det må avklares om det kreves arkeologisk utgraving eller andre tiltak for å ivareta kulturminner og kulturmiljø. Dette skjer som en del av byggesøknaden.
- Tilpasning til eksisterende infrastruktur
 - o Det må søkes om alle tiltak innenfor 30 meter fra jernbanen.
<https://www.banenor.no/nabo/Soknad-om-tiltak-naer-jernbane/>
- Byggesak
 - o Tiltaket må byggesøkes. Det må i tillegg dispenseres fra kommuneplanens areal for tiltak nærmere enn 50 meter fra elva (gjelder siste strekket mot utsiktspunktet. Statsforvalteren må godkjenne eventuelle inngrep i kantvegetasjon langs elva. Tiltaket ligger delvis innenfor områder som kan påvirkes av flom, samt aktsomhetsområde for skred. Det må avklares i byggesaken om dette har innvirkning på valg av løsning på deler av stien.
 - o Det må søkes dispensasjon fra kommunenplanens arealdel for tiltak i LNF-området.
- Landskaps- og naturvern
 - o Det må søkes om dispensasjon fra Verneforskriften for landskapsvernområdet, og må behandles i nasjonalparkstyret for Reinheimen
 - o Det må bestilles en sårbarhetsanalyse i neste fase for å kartlegge området.
- Fisker
 - o Det er viktig at utvikling av stien ikke er til hinder for eller forstyrrer fiskemulighetene i området.

- Tiltak tilknyttet stien som reiselivsprodukt
 - o Det bør i neste fase vurderes om stien skal utformes som en Eventur.
- Skilting og informasjon
 - o Det må utarbeides en strategi for skilting ift. Hvor skiltene skal stå og hvilken informasjon som skal komme hvor. Designmanualen til Norges nasjonalparker benyttes.
- Drift av stien
 - o Det må avklares forhold rundt drift av stien etter at den er bygget.

Aktører som bør involveres i neste fase:

- Reinheimen nasjonalparkstyre/nasjonalparkforvalter
- Tindesenteret – Eventur
- Heidi Leren – Grunneier Trollveggen camping
- Fylkeskommunen – Vikinggraver (kulturetaten)
- Statens vegvesen (kulturminner langs veien)
- Bane nor – Raumabanen
- Nye Veier – E136
- Grunneiere og aktører i området
- Trollveggen besøkssenter
- Rauma kommune
- Rauma elveeierlag
- Friluftsrådet

Vedlegg:

Kostnadsoverslag

Forprosjektet er utarbeidet av:

Marthe Torset

Prosjektleder i Nordveggen

Datert: 06.06.23

NORDVEGGEN

VEDLEGG: KOSTNADSOVERSLAG KONSEPT 2 OG 3

Eiafossen opplevelsessti

Kalkyle og beskrivelser pr. 10. mars 2023

Dette er en tidlig fase beskrivelse og kalkyle for prosjektet Eiafossen opplevelsessti. Den gir en enkel oversikt over de ulike kostnadsposter som til nå er vurdert tilknyttet etableringen av turstien. Det er ikke gitt klare føringer for detaljer i de ulike elementene, så både kalkyle og beskrivelse har usikkerhetsmoment.

Turstien blir liggende både innenfor og utenfor Romsdalen landskapsvernområde, noe som påvirker hvilke tiltak som kan gjøres og omfanget av tiltakene. Det legges vekt på at tiltakene knyttet til selve stien og opplevelsesbegrepet i prosjektet, skal gjøres på en skånsom måte, i tråd med verneforskriften og retningslinjer fra verneområdeforvaltningen. Med markedsføring og tilrettelegging er det forventet en betydelig økning av besøkende i området, og graden av tilrettelegging bør ta hensyn til dette. Økt besøk kan føre til betydelig slitasje på naturen.

Det er knyttet usikkerhet til både løsninger og kostnader i prosjektet. Det har vært gjennomført flere befaringer i området med involverte parter. Signaler fra verneområdeforvaltningen legger visse føringer for hva som kan aksepteres av inngrep i landskapsvernområdet. Dette påvirker kanskje først og fremst utsiktspunktet ved Rauma elv. Et mulig utsiktspunkt ble først vurdert og deretter forkastet. Det er pekt på to nye alternative plasser, et innenfor verneområdet (kart alt.1) og en utenfor (kart alt. 2). Etter at de to alternativene ble lansert er det ikke foretatt ny befaring og en vurdering av de to plassene. Vi har derfor ikke et brukbart grunnlag for å kunne gi noen kostnadsvurdering på utsiktspunkt.

Kort om turområdet slik det er i dag.

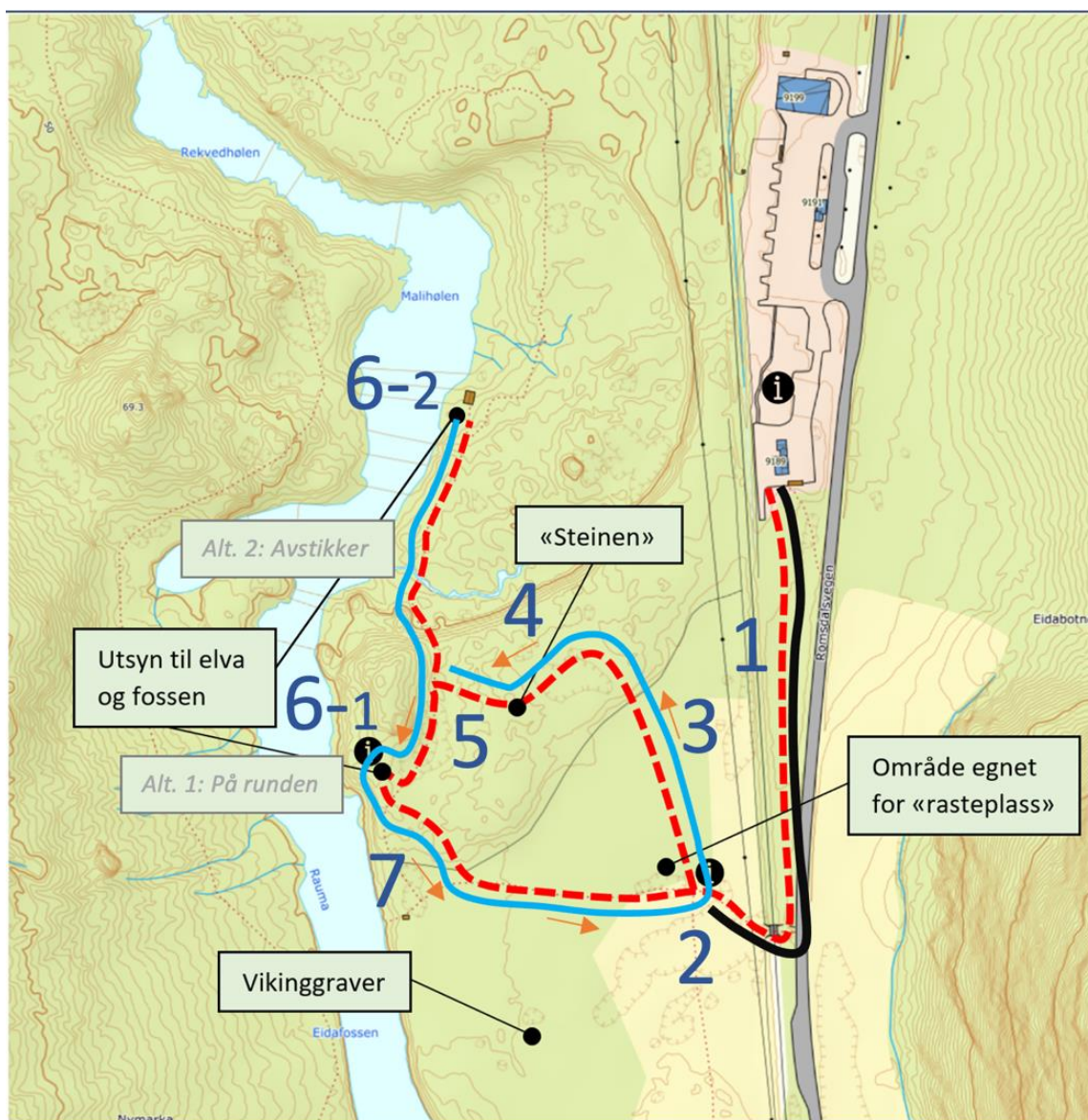
Området er lett tilgjengelig og ligger mellom jernbanen og Rauma elv. Terrenget er relativt flatt med små høydeforskjeller langs stien. Deler av området er utmarksbeite avgrenset med gjerde (Horgheim).

Det går i dag en tursti langs Rauma elv, mellom Romsdalshorn stasjon og Trollveggen camping. Adkomsten er beskjedent, lite skiltet og det er ingen fysisk tilrettelegging bortsett fra grind og gjerdeklyv i beiteområdet. Fra jernbaneundergangen går det en traktorvei ned til elva. Langs elva går det en sti som brukes både av laksefiskere og turgåere. Store deler av stien går inne i verneområdet.

Hensyn til laksefisket i Rauma elv.

Rauma elv har lange tradisjoner innen laksefiske. Etableringen av opplevelsesstien skal ta hensyn til dette og ikke legge traseen slik at det forstyrrer laksefisket i sesongen. Samtidig er det et ønske om å gjøre historien rundt det tradisjonsrike fisket til en del av opplevelsen. Dette kan gjøres gjennom utsiktspunkt inn mot elva der det tilrettelegges for informasjon, rast og opplevelse. Utsikten ved elva er spektakulær der en får oppleve Rauma elv i sin storhet med Trollveggen i bakgrunnen.

Kart over turstiområdet med de ulike punktene som er beskrevet.

Kort beskrivelse av stitraseen og opplevelseselementer

Parkeringsplassen ved togstasjonen til jernbaneundergangen (kart pkt. 1)

Traseen legges gjennom lauvskogen mellom Romsdalsvegen og Raumabanen. Området er relativt flatt med fast underlag.

- Bygging av terrengtilpasset gruset turvei med bredde 150 cm.
- Pålegg fra Jernbaneverket om nytt gjerde langs jernbanelinjen.
- Det vil være behov for noe tilpasning til høydeforskjell ned mot jernbaneundergangen. Det er en støttemur der i dag, men det er usikkert om dette er tilstrekkelig for en god adkomst.

Rasteplassen (kart pkt. 2)

Det etableres rasteplass, ca. 50 meter etter jernbaneundergangen ved traktorveien. Plassen ligger fint til i det åpne kulturlandskapet og like ved gravhaugene.

Området legges tilrette med et underlag (grus?) tilpasset rasteplassen med sitteplasser og bord med kapasitet for skoleklasse. Det er også ønskelig å vurdere en gapahuk med bål plass på dette området. Det er også naturlig å bruke denne plassen til informasjon om opplevelsesstien og området. Stien videre inn i terrenget starter her.

Stien mot Steinen (kart pkt. 3)

Første delen går i nordlig retning fra rasteplassen. Ved grensa til verneområdet skråer den inn mot Steinen. Terrenget er relativt flatt. Første delen går gjennom et område med beitemark og lauvskog. Strekingen fra beitegjerdet inn mot steinen er litt mer kupert med mer busker og lauvtrær, stein og groper i terrenget.

Det ønskes vurdert to alternative løsninger for sti mellom rasteplassen og Steinen. De to alternativene er:

- 0-løsning. Dette innebærer ingen tilrettelegging i form av gangbaner. Tanken er at det skal etableres en naturlig sti gjennom terrenget. En slik sti må merkes godt for at folk skal følge samme trasé. Noe merking/skilting og skogrydding kan være nødvendig.
- En tilrettelagt sti med gangbaner. Denne løsningen gir liten belastningen på naturen. Gangbanen bygges slik at vegetasjonen blir lite påvirket av tiltaket. Siden tiltaket også berører verneområdet, er det ønskelig med miljøvennlige og reversible løsninger. Gangbanene tilpasses terrenget. Noe skogrydding kan være nødvendig.

Steinen (kart pkt. 4)

Steinen er ei stor steinblokk som ligger på flatene inne i skogen. Den har trolig kommet ned fra Trollveggen-massivet og kan knyttes til den geologiske historien om Romsdalen og fjellene rundt. Steinen ligger inne i verneområdet og plassen egner seg godt for læring, lek og opplevelse for store og små. Som eksempel er nevnt Norsk Tindesenters barneaktivitet EvenTURskogen, som tilbyr aktiviteter for de minste. Området ved Steinen tilrettelegges med sitteplasser og eventuelt bord. Området ryddes noe for lauvskog.

Fra Steinen til «gamlestien» (kart pkt. 5)

Tiltaket innebærer tilrettelegging av sti fra Steinen ned til den eksisterende stien som går langs elva. Dette området er mer kupert med store og små mosekledde steinblokker og groper, og har noe stigning. Området er uberørt og det bør legges tilrette for skånsom ferdsel i form av klopper, ramper, trapper osv., som tilpasses terrenget.

Utsiktspunktene (kart pkt. 6)

På «gamlestien» kan man enten gå tilbake til utgangspunktet, eller gå til utsiktspunktet ved elva. Det er gitt to alternativer til utsiktspunkt ved elva som gir begge gir spektakulær utsikt mot Trollveggen:

- Alternativ 1 ligger innenfor verneområdet og kan bli pålagt restriksjoner i forhold til plassering og omfang. Det er også noe usikkerhet knyttet til om økt ferdsel kan forstyrre laksefisket i dette området. For at utsiktspunktet skal være funksjonelt bør det legges opp til god adkomst fra stien, en plattform og sikring av kanten mot elva. Dette er et flotte utsiktspunkt der det også er naturlig med sitteplasser.
- Alternativ 2 ligger lenger nordover langs stien og elva, og er utenfor verneområdet. Plassen ligger ved fossen som er et flott skue med Trollveggen som bakgrunn. Stedet har lokal laksehistorie blant annet med rester etter fangstanlegg. Utsiktspunktet legges fram mot elva og fossen på bruer montert på de store steinblokkene. Rauma elv er fredet slik at det vil være restriksjoner på hvor nært elva utsiktspunktet kan ligge.

Retur til rasteplassen, ny stitrase (kart pkt. 7)

På vei tilbake følges stien sørover igjen mot traktorveien. Før beitegjerdet etablere en ny stitrase i retning rasteplassen. Dette er et småkupert område der det legges tilrette med gangbaner/klopper. Grunnen til at man ikke følger den etablerte stien er ønsket om å styre trafikken bort fra fiskeplasser like ved. Denne traseen har tilknytning til utsiktspunkt alt.1. Traktorveien følges tilbake til rasteplassen.

Skilt

Det er ønskelig med ulike typer skilt med innhold tilpasset stedene langs stien. Utførelse av skiltene følger retningslinjene i designmalen for Norges nasjonalparker.

- Skilt på høye cortenstålplater ved starte av turstien ved togstasjonen.
- Portalskilt for Norges nasjonalparker et sted i starten.
- Informasjonsskilt ved rasteplassen
- Langs stitraseen stolper med små infoskilt (type vippekilt)
- Infoskilt ved Steinen.
- Infoskilt ved utsiktspunkt.
- Retningsskilt og her-er-du-kart langs traseen.

Kalkyle Eiafossen opplevelsessti		
	Kostnader knyttet til de ulike beskrevne postene, konsulenttjenester og grafisk innhold.	
1	Strekningen togstasjonen til jernbaneundergangen	
	Gruset gangvei	kr 250 000
	Gjerde mot jernbanen, netting, støpte fundament	kr 200 000
2	Rasteplassen	
	Opparbeiding og grusing	kr 50 000
	Utemøbler	kr 80 000
	Gapahuk med bål plass	kr 400 000
3	Stitrase Rasteplassen til Steinen, gangbaner, 200 m	kr 450 000
4	Steinen: sitteplasser og skogrydding	kr 80 000
5	Stitrase fra Steinen til eksisterende sti	kr 350 000
6	Utsiktspunkt. Ikke kalkulert	kr -
7	Stitrase fra eksisterende sti til traktorveien	kr 250 000
	Design; benker, bord, sitteplasser	60 000
8	Skilt: innholds-produksjon, skiltstativ og montering	kr 180 000
10	Landskapsarkitekt; rasteplass, Steinen, utsiktspunkt	kr 100 000
11	Utbedring av eksisterende sti mot utsiktspunkt alt.2. Klopper, grøfting o.l.	kr 40 000
12	Grinder gjennom beitegjerde og jernbaneundergang	kr 30 000
14	Prosjektledelse, andre ikke spesifiserte konsulent og tjenester	kr -
15	Uforutsette kostnader	kr -
	Sum eks mva.	kr 2 520 000

13.03.2023

Svein Roger Ivarsen

M: 913 93 656

Epost: svein@nysti.no